

Τίτλος Δράσης:
«**Σχολική
Ημέρα
Διαλόγου**»

Τίτλος Δράσης: «**Σχολική Ημέρα Διαλόγου**»
(Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση)

Σύντομη περιγραφή – σκοπός

Πρόκειται για μια **δραστηριότητα διαβούλευσης** όλων των μαθητών και μαθητριών ενός σχολείου που ξεκινά με ξεχωριστές συνελεύσεις όλων των τμημάτων και, σε δεύτερη φάση, καταλήγει σε 2ωρη συλλογική διαβούλευση στην οποία συμμετέχουν 4 μαθητές / μαθήτριες από κάθε τμήμα. Σε περίπτωση σχολείων με περισσότερα από 9 τμήματα μπορεί η δεύτερη φάση να γίνει κατά τάξεις. **Το θέμα** της διαβούλευσης προσδιορίζεται κάθε φορά μέσα από τη συνεργασία εκπροσώπων του συλλόγου διδασκόντων και των μαθητών και μπορεί να αφορά όλες τις εκφάνσεις της σχολικής ζωής και ζητήματα όπως το σχολικό περιβάλλον, τη βελτίωση των σχέσεων και την επίλυση συγκρούσεων, την ανάληψη μιας κοινωφελούς πρωτοβουλίας, τη διοργάνωση μιας γιορτής, κ.α. **Σκοπός της δράσης** είναι να εμπλακεί όσο μεγαλύτερος αριθμός μαθητών/τριών σε διάλογο σχετικά με τα θέματα που αφορούν τη σχολική ζωή και μέσα από τον διάλογο να προκύψουν προτάσεις, για την υλοποίηση των οποίων τα παιδιά αναλαμβάνουν ευθύνες και πρωτοβουλίες.

Τεκμηρίωση

Η δραστηριότητα αυτή βασίζεται στις αρχές της συμμετοχικής και συνεργατικής εκπαίδευσης¹, και μέσα από αυτήν επιδιώκονται η καλλιέργεια των παιδιών στην έκφραση των απόψεων τους, στην ακρόαση των άλλων και στον διάλογο, η ανάπτυξη της κριτικής τους ικανότητας για να αποφασίσουν ποιες απ' όλες τις προτάσεις είναι αποτελεσματικές, χρήσιμες και πραγματοποιήσιμες, η ανάληψη ευθυνών και πρωτοβουλιών και η δέσμευση τους για συγκεκριμένες ενέργειες που θα αποβλέπουν στην υλοποίηση των προτάσεών τους, για συμμετοχή στα κοινά και ανάπτυξη συνεργασιών στο σχολείο ή και με φορείς ή υπηρεσίες της κοινότητας. Μέσω της δράσης ενισχύεται η αυτοπεποίθηση και η αυτοεκτίμηση των μαθητών/ριών, καλλιεργείται η αίσθηση του «ανήκειν» στη σχολική κοινότητα και προωθείται η αντίληψη και η επιδίωξη των κοινών στόχων.

Η διοργάνωση διαβουλεύσεων με παιδιά είναι μια διαδικασία που έχει αναπτυχθεί σε διάφορες χώρες του κόσμου κυρίως τις τελευταίες τρεις δεκαετίες, μετά την υιοθέτηση της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού από την ολομέλεια του ΟΗΕ (στις 20.11.1989) που έχει γίνει νόμος με αυξημένη ισχύ και στην Ελλάδα (ν.2101/92). Βασίζεται στα δικαιώματα συμμετοχής που θεμελιώνονται στη Σύμβαση, ιδίως στα δικαιώματα των άρθρων 12 και 15 (το δικαίωμα των παιδιών να εκφράζουν ελεύθερα τη γνώμη τους και να συνέρχονται σε ομάδες). Η Επιτροπή Δικαιωμάτων του Παιδιού του ΟΗΕ στο Γενικό Σχόλιο της ν.12 (2009)², για το δικαίωμα του παιδιού να ακούγεται η γνώμη του, εξέφρασε την ικανοποίηση της για τον αυξανόμενο αριθμό συμμετοχής ανηλίκων σε «βουλές εφήβων», δημοτικά συμβούλια παιδιών και ad hoc διαβουλεύσεις στις οποίες τα παιδιά εκφράζουν τις απόψεις τους σε διαδικασίες λήψης αποφάσεων, επισημαίνοντας ταυτόχρονα ότι υπάρχουν πολλοί ακόμη τρόποι για τη διοργάνωση διαβουλεύσεων με παιδιά σε ανοικτούς χώρους και σχολεία, προκειμένου να ακούγεται και λαμβάνεται υπόψη συστηματικά η γνώμη τους. Η πραγματοποίηση διαβουλεύσεων και η συγκρότηση συμβουλευτικών σωμάτων από παιδιά έχει επισημανθεί ως αναγκαία ενέργεια για την υλοποίηση του άρθρου 12 της ΔΣΔΠ και από το Συμβούλιο της Ευρώπης, που έχει εκδώσει ειδική Σύσταση για τα δικαιώματα συμμετοχής των παιδιών³. Για την οργάνωση των διαβουλεύσεων με παιδιά αξιοποιούνται η ομαδοσυνεργατική προσέγγιση και η μεθοδολογία της συνεργατικής - συμμετοχικής μάθησης. Η επικρατούσα μέθοδος διεξαγωγής διαβουλεύσεων με παιδιά περιλαμβάνει δράσεις

¹ Οι αρχές της συμμετοχικής και συνεργατικής εκπαίδευσης αναδεικνύονται μέσα από το έργο σημαντικών παιδαγωγών όπως οι Janusz Korczak, Celestin Freinet, Maria Montessori, A.S. Neil, Paulo Freire, κ.α.

² UN Committee on the Rights of the Child, General Comment n.12 (2009),

<https://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/AdvanceVersions/CRC-C-GC-12.pdf>

³ Council of Europe: Committee of Ministers. *Recommendation CM/Rec(2012)2 of the Committee of Ministers to member States on the participation of children and young people under the age of 18.*

αλληλεπίδρασης και αξιοποίηση της δυναμικής της ομάδας, για να επιτυγχάνεται η δημιουργία της κατάλληλης ατμόσφαιρας που θα βοηθήσει την πιο αυθόρμητη και ειλικρινή έκφραση των παιδιών.

Η συγκεκριμένη δραστηριότητα έχει βασιστεί στην επιστημονική κατάρτιση και την εμπειρία των μελών της ΠΡΩΤΑ.12, σε προγράμματα αγωγής υγείας, δράσεις και προτάσεις του Συνηγόρου του Παιδιού, επιμορφώσεις εκπαιδευτικών και μελέτη της σχετικής βιβλιογραφίας, ιδίως του πλούσιου υλικού για τα συμβούλια τάξης και σχολικής κοινότητας και γενικότερα για τα συνεργατικά σχολεία με την παιδαγωγική Φρενέ, της Παιδαγωγικής Ομάδας "το Σκασιαρχείο". Οι τεχνικές που προτείνονται έχουν ήδη χρησιμοποιηθεί σε πολλά σχολεία και πρόσφατα στο πλαίσιο υλοποίησης του προγράμματος «Ζουμ στην τάξη μας και στο δικό μας σχολείο» που εγκρίθηκε ως εκπαιδευτική δραστηριότητα από το ΥΠΑΙΘ και το ΙΕΠ το έτος 2019-20, (αριθμός έγκρισης Φ.1/ΔΝ/ 179521/Δ7, 18-11-2019) και υλοποιήθηκε, με και χωρίς παρουσία μελών της ΠΡΩΤΑ.12 σε αρκετά σχολεία. Με την παραπάνω απόφαση εγκρίθηκε και ως εκπαιδευτικό υλικό ο οδηγός «Η συνέλευση των παιδιών: Τα πρώτα βήματα άσκησης στη δημοκρατία» που προτείνεται ως βοηθητικό εκπαιδευτικό υλικό για τους εκπαιδευτικούς που υλοποιούν τη δράση και είναι διαθέσιμος στο διαδίκτυο⁴.

Προετοιμασία

Η πραγματοποίηση της Σχολικής Ημέρας Διαλόγου συζητιέται και αποφασίζεται από τον **σύλλογο διδασκόντων**. Γίνεται συζήτηση για τα οφέλη μιας τέτοιας δράσης και το πώς μπορεί να προγραμματισθεί λαμβάνοντας υπόψη τα ειδικά χαρακτηριστικά και τις ανάγκες του σχολείου. Ορίζονται επίσης δύο εκπαιδευτικοί που θα είναι υπεύθυνοι για τον γενικό συντονισμό της δράσης.

Το **θέμα** πάνω στο οποίο θα δουλέψουν τα παιδιά μπορεί να είναι οποιοδήποτε θέμα απασχολεί την συγκεκριμένη σχολική κοινότητα (το σχολικό περιβάλλον, οι σχέσεις μας μέσα και έξω από τις τάξεις, η διοργάνωση μιας γιορτής ή μιας δράσης αλληλεγγύης, κ.α.). Για την τελική διαμόρφωση του θέματος είναι χρήσιμο να διεξαχθεί και μία **συζήτηση** μεταξύ εκπροσώπων του συλλόγου διδασκόντων και των μαθητών (π.χ. των προέδρων των τμημάτων και του 15μελούς συμβουλίου μαθητών) και είναι απαραίτητο να ληφθούν υπόψη οι προτάσεις των παιδιών.

Μόλις προσδιοριστεί το θέμα και ο χρόνος διεξαγωγής της δράσης, ενημερώνονται οι μαθητές και οι μαθήτριες του σχολείου για τον προγραμματισμό της, όπως **και οι γονείς** τους με σχετική επιστολή.

Οι εκπαιδευτικοί οι οποίοι θα αναλάβουν τη διοργάνωση των συνελεύσεων των τάξεων είναι σκόπιμο να μελετήσουν αυτό το υλικό και την πρόταση «Ζουμ στην τάξη μας» όπου

⁴<http://www.inart12.org/index.php/el/ola-ta-nea/157-i-synelefsi-ton-paidion-ta-prota-vimata-askisis-sti-dimokratia>

εξηγείται αναλυτικά η προτεινόμενη διαδικασία της συνέλευσης της τάξης, όπως και τον αναρτημένο στο διαδίκτυο οδηγό «Η Συνέλευση των Παιδιών».

Αναλυτική Περιγραφή

A. Συνελεύσεις στα τμήματα

Αρχικά διεξάγονται σε όλα τα τμήματα **συνελεύσεις** διάρκειας μίας ή δύο εκπαιδευτικών ωρών. Στόχος των συνελεύσεων είναι να συζητηθούν και να εγκριθούν οι προτάσεις που θα αποτελέσουν στη συνέχεια αντικείμενο της διαδικασίας συλλογικής διαβούλευσης (με παιδιά από όλες τις τάξεις).

Η συνέλευση διοργανώνεται όπως παρουσιάζεται αναλυτικά στη δράση «**Ζουμ στην τάξη μας**».

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει τον σκοπό και τη μεθοδολογία οργάνωσης της συνέλευσης και τονίζει ότι οι προτάσεις που θα ετοιμάσουν οι ομάδες θα πρέπει να είναι **νόμιμες, υλοποιήσιμες και ρεαλιστικές** και να περιλαμβάνουν **ευθύνες** που θα αναλαμβάνουν οι μαθητές και οι μαθήτριες καθώς και τρόπους πραγματοποίησης τους.

Ακολούθως ο/η εκπαιδευτικός αποσύρεται, παρακολουθεί και διευκολύνει τη διαδικασία, αν χρειαστεί. Τριμελής ομάδα μαθητών / μαθητριών αναλαμβάνει να συντονίσει τη συζήτηση, να παρακολουθήσει τον χρόνο, να τηρήσει τα πρακτικά και να φροντίσει για τη διαδικασία κλήρωσης εκπροσώπων των ομάδων για την τελική συλλογική διαβούλευση.

Στη προτεινόμενη διαδικασία, δημιουργούνται **4 ομάδες**, κάθε μία από τις οποίες θα μπορεί να ετοιμάσει προς ψήφιση μία πρόταση και μπορεί να έχει και μία αναπληρωματική για την περίπτωση που αυτή δεν τύχει έγκρισης από την πλειοψηφία των μαθητών του τμήματος.

Οι προτάσεις παρουσιάζονται, συζητούνται και ψηφίζονται διαδοχικά. Μία πρόταση θεωρείται ότι έχει την έγκριση του τμήματος αν έχει λάβει περισσότερες από το 50% των ψήφων των παρόντων. Σε περίπτωση που οι πρώτες προτάσεις των ομάδων δεν πάρουν όλες την έγκριση της πλειοψηφίας, εξετάζονται και οι αναπληρωματικές τους.

Στη συνέχεια **επιλέγονται τα παιδιά** που θα εκπροσωπήσουν τις ομάδες τους (ένα από κάθε ομάδα) στη συνολική σχολική διαβούλευση. Η επιλογή γίνεται με **κλήρωση** ανάμεσα στα παιδιά που επιθυμούν να συμμετέχουν.

B. Συγκέντρωση και ομαδοποίηση των προτάσεων

Οι προτάσεις που έχουν εγκριθεί στα τμήματα αναγράφονται σε ξεχωριστά χαρτιά, με αναφορά και στο τμήμα από όπου προέρχονται, και συγκεντρώνονται από τους/τις συντονιστές/ριες εκπαιδευτικούς, οι οποίοι αναλαμβάνουν να τις ομαδοποιήσουν, σε συνεργασία με μαθητές/τριες, **βάζοντας ανά 4 ή 5 ομοειδείς προτάσεις μαζί**. Η ομαδοποίηση αυτή αντιστοιχεί στις ομάδες που θα δημιουργηθούν στην αμέσως επόμενη διαδικασία. (βλ. παράδειγμα).

Γ. Συλλογική διαβούλευση

Στη συνέχεια καλούνται τα παιδιά που κληρώθηκαν από κάθε τμήμα στη **συλλογική διαβούλευση** που έχει διάρκεια 2 εκπαιδευτικών ωρών και διεξάγεται είτε μέσα με μια μεγάλη τάξη του σχολείου είτε σε μια αίθουσα εκδηλώσεων, ανάλογα με τον αριθμό των παιδιών. Μπορεί να έχει διάλειμμα ή και όχι.

Τα παιδιά κάθονται σε κύκλο και ένας /μια εκπαιδευτικός τους παρουσιάζει τον σκοπό και τη διαδικασία που θα ακολουθηθεί. Ειδικότερα τους εξηγεί ότι στη διάρκεια της δώρης διαβούλευσης αρχικά θα γνωριστούν μεταξύ τους, θα παίξουν κάποια παιχνίδια, αν θέλουν, μετά θα χωριστούν σε ομάδες, σύμφωνα με την ομαδοποίηση των προτάσεων που έχουν ήδη συγκεντρωθεί από όλα τα τμήματα. Θα δουλέψουν για περίπου μισή ώρα και στη συνέχεια θα βρεθούν όλοι μαζί σε ολομέλεια για την παρουσίαση και ψήφιση των προτάσεών τους.

Πριν ξεκινήσει η διαδικασία της διαβούλευσης, ο/η εκπαιδευτικός (προαιρετικά) ρωτάει τα παιδιά αν θέλουν να παίξουν ένα **παιχνίδι «σπασίματος πάγου»**. Το παιχνίδι θα βοηθήσει τα παιδιά να χαλαρώσουν και να διασκεδάσουν, ελκύουν την προσοχή τους και ενεργοποιούν τη δυναμική της ομάδας, ενώ παράλληλα λειτουργεί ως εισαγωγή στη διαδικασία. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να επιλέξουν όποια παιχνίδια θεωρούν πιο κατάλληλα ανάλογα με το πλαίσιο (χώρο, αριθμό παιδιών, κλίμα σχολείου εμπειρία παιδιών σε συμμετοχικές ασκήσεις κλπ).

Προτείνεται, για να προκύψει και καλύτερη γνωριμία των παιδιών αρχικά να παρουσιάσουν όλοι το όνομά τους με ένα χαιρετισμό. Μετά από κάθε παιδί επαναλαμβάνει όλη η ομάδα το όνομα του και το χαιρετισμό. Ακολουθεί ο εκ δεξιών του/της μέχρι να ολοκληρωθεί ο κύκλος.

Επίσης, ενδεικτικά προτείνονται τα παρακάτω παιχνίδια:

- 1) Ζητάμε από τα παιδιά να μπουν σε μια σειρά, χωρίς να μιλούν καθόλου μεταξύ τους, ανάλογα με το χρώμα των ματιών ή των μαλλιών από το πιο ανοικτό ως το πιο σκούρο.
- 2) Είμαστε όλοι/ες στον κύκλο όρθιοι και λέγοντας το μικρό μας όνομα αναφέρουμε το δυνατό μας σημείο, μια δεξιότητα που κατέχουμε, μια ικανότητα που μας διακρίνει και θα την βάλουμε στην υπηρεσία της καλής λειτουργίας της ομάδας.
- 3) Τα παιδιά στέκονται όρθια στον κύκλο και ένα – ένα λένε δυνατά το όνομά τους και μία λέξη - ένα αντικείμενο που δεν θα πρέπει να έχει αναφερθεί από άλλο παιδί. «Είμαι ο/η και έχω ένα». Συνεχίζουν διαδοχικά και γρήγορα, μέχρι να αρχίσει το παιχνίδι να γίνεται δύσκολο!
- 4) Ένα παιδί κρατάει μια πάνινη μπάλα, την οποία πετάει απέναντι σε κάποιο άλλο παιδί λέγοντας «με λένε και έχω ένα(ζώο). Το παιδί που θα πάρει την μπάλα πετάει σε κάποιο άλλο λέγοντας «με λένε και έχω ένα (ζώο) που ενοχλεί το του/της (όνομα προηγούμενου). Ο στόχος είναι να θυμάσαι το όνομα και το ζώο του προηγούμενου παιδιού, αλλά και το δικό σου ζώο να μην το έχει πει κανένας άλλος πριν!

5) Η οδηγία του παιχνιδιού είναι η εξής: «Φανταστείτε ότι κρατάτε στο χέρι σας ένα αντικείμενο και θέλετε να το δώσετε σε κάποιον. Περπατάτε στο χώρο και μόλις δοθεί ένα παράγγελμα θα πρέπει να ανταλλάξετε το αντικείμενο σας με τον/την διπλανό/ή σας, λέγοντας και το όνομά σας. Ύστερα, θα περπατήσουμε και πάλι και στο νέο παράγγελμα θα πρέπει να ανταλλάξουμε με κάποιον άλλο ή άλλη τα αντικείμενα που υποτίθεται ότι κρατάμε. Μόνο τώρα λέμε μεταξύ μας «σου δίνω το..... του/της.....». Η ανταλλαγή γίνεται μερικές φορές και ύστερα ξαναμπαίνουμε σε κύκλο. Τώρα το κάθε παιδί θα πρέπει να πει το αντικείμενο που του δόθηκε στην τελευταία ανταλλαγή και το όνομα του παιδιού στο οποίο ανήκει. Τότε θα δούμε ποιο παιδί της ομάδας είχε πραγματικά δώσει αυτό το αντικείμενο»

Στη συνέχεια ξεκινά η **διαβούλευση**. Ανακοινώνονται οι ομάδες που έχουν δημιουργηθεί με βάση την ομαδοποίηση των προτάσεων που ήρθαν από τα τμήματα και αποτελούνται από 4 ή 5 παιδιά, χωρίζονται σε διαφορετικά σημεία της αίθουσας και δίνονται προφορικές οδηγίες.

Κάθε ομάδα παίρνει τα χαρτιά με τις προτάσεις της, γραπτές οδηγίες, ένα χαρτόνι και μαρκαδόρους. Στόχος της είναι να παρουσιάσει όλες τις προτάσεις της μαζί και με τα καλύτερα επιχειρήματα, αλλά και να ετοιμάσει μια εικαστική απεικόνιση της πρότασής της. Αν θέλει μπορεί να εμπλουτίσει τις προτάσεις, αλλά θα πρέπει να κινηθεί στην ίδια θεματική ενότητα.

Ένα παιδί από την ομάδα αναλαμβάνει να γράψει τις προτάσεις της σε ενιαίο κείμενο με τη συνεργασία και των άλλων. Στη συνέχεια οι προτάσεις μπαίνουν στο χαρτόνι, με όποιο τρόπο θέλουν τα παιδιά και με ζωγραφίες. Η διαδικασία των ομάδων κρατάει περίπου 30 λεπτά.

Ακολουθεί **παρουσίαση των προτάσεων** από εκπροσώπους των ομάδων.

Οι συντονιστές εκπαιδευτικοί αναζητούν 3 εθελοντές, που δεν είναι εκπρόσωποι ομάδων, για να αναλάβουν ρόλο **συντονιστή / συντονίστριας, χρονοφύλακα και γραμματέα**. Αν θέλουν πολλοί/ες, γίνεται ψηφοφορία και οι 3 πρώτοι/ες σε ψήφους αναλαμβάνουν τους ρόλους.

Κάθε ομάδα θα έχει περίπου 5 λεπτά για την παρουσίαση και για διευκρινιστικές ερωτήσεις. Αν οι ομάδες είναι πολλές μπορεί αυτός ο χρόνος να είναι συντομότερος. Ύστερα από κάθε παρουσίαση ομάδας, μπορεί κάποιος εκπρόσωπος άλλης ομάδας να σηκώσει το χέρι και να αναφέρει αν έχουν και αυτοί κάποια σχετική πρόταση. Μπορεί επίσης να ζητήσει διευκρίνιση, να πει τη γνώμη του/της ή να προτείνει αλλαγή σε κάποια πρόταση, που η ομάδα, ύστερα από μικρή σύσκεψη, αν θέλει την κάνει δεκτή. Οι εκπαιδευτικοί εξηγούν ότι ειδικά αν κάποια πρόταση φαίνεται να συναντά μεγάλες αντιρρήσεις, η ομάδα μπορεί να προτείνει την ξεχωριστή ψηφοφορία πάνω σε αυτήν, για να μην κινδυνέψουν να απορριφθούν όλες οι προτάσεις της.

Στο τέλος του 5λεππου ή νωρίτερα αν τελειώσει η συζήτηση, γίνεται **ψηφοφορία** με ανάταση χεριών (ναι – όχι - λευκό) για το αν τα παιδιά συμφωνούν οι προτάσεις αυτές να γίνουν προτάσεις του σχολείου. Η ψηφοφορία γίνεται για το σύνολο των προτάσεων κάθε ομάδας, που έχουν ήδη παρουσιαστεί. Ο/η γραμματέας πίνακα καταγράφει συνοπτικά τον τίτλο κάθε ομάδας και τον αριθμό ψήφων που λαμβάνουν οι προτάσεις της.

Αφού ολοκληρωθεί η ψηφοφορία δημιουργείται μια **3μελής ομάδα** που θα αναλάβουν να βάλουν όλες τις προτάσεις που εγκρίθηκαν σε **ενιαίο κείμενο** για να αναρτηθεί και να κυκλοφορήσει στο σχολείο. Εκεί, αν υπάρχουν παρόμοιες προτάσεις που εγκρίθηκαν θα πρέπει να ενοποιηθούν.

Στα τελευταία 10 λεπτά γίνεται **σύννοψη** των προτάσεων που έχουν περάσει και ακολουθεί η **αξιολόγηση**. Το κάθε παιδί λέει μια λέξη που του έμεινε από τη διαδικασία αυτή. Αν υπάρξει και άλλος χρόνος, μπορούν να εκφραστούν και απόψεις (π.χ. για το τι πήγε στραβά, αν τα παιδιά θέλουν να ξαναγίνει κάτι τέτοιο στο σχολείο τους με άλλο θέμα, κλπ).

Δ. Ενέργειες μετά τη Διαβούλευση

Μόλις ετοιμασεί το ενιαίο κείμενο με τις προτάσεις από την τριμελή επιτροπή μαθητών, δίνεται στους εκπροσώπους των τμημάτων για να παρουσιάσουν **στο τμήμα τους** την εμπειρία τους και το αποτέλεσμα της διαβούλευσης.

Προτείνεται οι συντονιστές εκπαιδευτικοί να καταγράψουν σε δική τους **έκθεση** πώς υλοποιήθηκε η διαδικασία της διαβούλευσης, περιλαμβάνοντας προτάσεις για το μέλλον. Η έκθεσή τους και οι προτάσεις των μαθητών παρουσιάζονται στον σύλλογο διδασκόντων. Σκόπιμο είναι να υπάρξει και ενημέρωση του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων, όπως και συζήτηση μαζί τους για την ενδεχόμενη συμβολή τους ως προς την υλοποίηση προτάσεων.

Ακολουθεί ένα **μικρό παράδειγμα διαβούλευσης με ενδεικτικά θέματα και προτάσεις:**

Μικρό σχολείο με 6 τάξεις συζητάει ιδέες για το σχολικό περιβάλλον και τη φροντίδα του. Από το Α1 έρχονται οι ιδέες: Λουλούδια στις τάξεις, ζωγραφιές παιχνιδιών στο δάπεδο, αλλαγή κάδων σκουπιδιών, ζωγραφική σε κάποιους τοίχους.

Από το Α2 έρχονται οι ιδέες: Καινούριες κουρτίνες, μουσική στα διαλείμματα, αίθουσα με επιτραπέζια παιχνίδια, ζωγραφική στους κάδους σκουπιδιών.

Από το Β1 έρχονται οι ιδέες: Να σβήσουμε τα γραμμένα θρανία, να αντικαταστήσουμε τις σπασμένες καρέκλες, να πάρουμε παγκάκια για την αυλή, να βάλουμε κάδο ανακύκλωσης.

Από το Β2 έρχονται οι ιδέες: Περισσότερες αφίσες και ζωγραφιές στις τάξεις, καινούριες κρεμάστρες, να φτιάξουμε νέες καρέκλες και τραπέζια για την αυλή, να βάλουμε ομάδες παιδιών να μαζεύουν τα σκουπίδια που κάποιοι πετάνε.

Από το Γ1 έρχονται οι ιδέες: Ντουλαπάκια στις τάξεις, γιγαντοοθόνη για προβολές βίντεο και ανακοινώσεις σε κοινόχρηστο χώρο, χώρος με παιχνίδια (π.χ. πινγκ-πονγκ) για το διάλειμμα, ομάδες μαθητών να παρακολουθούν την καθαριότητα στο προαύλιο.

Από το Γ2 έρχονται οι ιδέες: να φτιάξουμε ένα μικρό κήπο στο προαύλιο και να τον φροντίζουμε, να βάλουμε τις φωτογραφίες μας στην πόρτα κάθε τάξης, να φτιάξουμε κουτί για παλιές μπαταρίες, να φτιάξουμε σκίαστρα με παγκάκια στην αυλή.

Πιθανή ομαδοποίηση για την τελική συζήτηση:

Ομάδα 1: Ντουλαπάκια στις τάξεις, καινούριες κρεμάστρες, να σβήσουμε τα γραμμένα θρανία, να αντικαταστήσουμε τις σπασμένες καρέκλες, καινούριες κουρτίνες (δηλαδή εξοπλισμός/υποδομή τάξης)

Ομάδα 2: λουλούδια στις τάξεις, να βάλουμε τις φωτογραφίες μας στην πόρτα κάθε τάξης, περισσότερες αφίσες και ζωγραφιές στις τάξεις, ζωγραφική σε κάποιους τοίχους (δηλαδή εικαστικές παρεμβάσεις στην τάξη)

Ομάδα 3: να φτιάξουμε νέες καρέκλες και τραπέζια για την αυλή, να φτιάξουμε σκίαστρα με παγκάκια στην αυλή, να πάρουμε παγκάκια, να φτιάξουμε ένα μικρό κήπο στο προαύλιο και να τον φροντίζουμε (δηλαδή ό,τι αφορά την υποδομή του προαυλίου)

Ομάδα 4: γιγαντοοθόνη για προβολές βίντεο και ανακοινώσεις σε κοινόχρηστο χώρο, χώρος με παιχνίδια (π.χ. πινγκ-πονγκ) για το διάλειμμα, μουσική στα διαλείμματα, αίθουσα με επιτραπέζια παιχνίδια, ζωγραφιές παιχνιδιών στο δάπεδο (ομαδικές δραστηριότητες).

Ομάδα 5: να φτιάξουμε κουτί για παλιές μπαταρίες, ζωγραφική στους κάδους σκουπιδιών, αλλαγή κάδων σκουπιδιών, κάδος ανακύκλωσης, ομάδες μαθητών να παρακολουθούν την καθαριότητα στο προαύλιο, ομάδες παιδιών να μαζεύουν σκουπίδια (καθαριότητα και ανακύκλωση)

Από τις παραπάνω ενδεικτικές ιδέες κάποιες είναι εύκολα υλοποιήσιμες και κάποιες όχι. Το ζητούμενο είναι να ξεκινήσει ένας διάλογος στο σχολείο, να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά ότι κάποιες ιδέες ή έχουν μεγάλο κόστος ή για διάφορους λόγους δεν μπορούν να υλοποιηθούν, ενώ άλλες, με τη συνδρομή και του συλλόγου γονέων, μπορούν σιγά – σιγά να γίνουν πράξη.

(Οδηγίες για ομάδες εργασίας συλλογικής διαβούλευσης)

Αγαπητά παιδιά,

Δέστε τι ζητάμε να κάνει η ομάδα σας την ερχόμενη μισή ώρα περίπου:

1. Να γνωριστείτε καλύτερα (πέστε τα ονόματα και την τάξη σας)
2. Να διαβάσετε δυνατά τις προτάσεις σας (το κάθε παιδί της τάξης του)
3. Να ορίσετε ένα παιδί από σας που θα δίνει το λόγο και ένα που θα κρατάει σημειώσεις. Όποιος / όποια κρατάει σημειώσεις μπορεί και να διαβάσει μετά αυτά που έχετε να πείτε σε όλα τα παιδιά που βρίσκονται εδώ.
4. Να συζητήσετε αν και πώς κάποιες από τις προτάσεις σας μπορούν να ενωθούν.
5. Μπορείτε να τις βελτιώσετε και να προσθέσετε καμία νέα ιδέα.
6. Αφού γράψει ο/η γραμματέας σας το κείμενό σας, του/της λέτε ένα μπράβο και μετά αρχίζετε όλοι μαζί να ετοιμάζετε το χαρτόνι σας, όπου μπορείτε να βάλετε ολόκληρες τις προτάσεις σας ή λέξεις – κλειδιά από αυτές και να κάνετε ζωγραφιές, όπως εσείς θέλετε.
7. Συζητήστε πώς θέλετε να κάνετε την παρουσίαση των προτάσεών σας. Μπορεί να μιλάει μόνο ο/η γραμματέας (για να διαβάζει και τα γράμματά του/της καλύτερα) ή, αν προτιμάτε, να μιλήσετε όλοι – όλες. Αποφασίστε!
8. Οι προτάσεις σας θα ψηφιστούν όλες μαζί. Αν όμως την ώρα της συζήτησης συναντήσετε πολλές αντιρρήσεις για μία από τις προτάσεις σας, μπορείτε να προτείνετε να ψηφιστεί ξεχωριστά από τις άλλες.

Καλή σας επιτυχία!

